

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

خبرنامه خصوصی

راهنمای کاربردی رییس بهداشت جنسی کودکان ۳ تا ۱۲ سال

به کوشش

فاطمه گرزین

علی همت یار

سرشناسه	: همت یار، علی، ۱۳۴۶ -
عنوان و نام پدیدآور	: حریم خصوصی: راهنمای کاربردی تربیت و بهداشت جنسی کودکان ۱۲ تا ۱۳ سال / به کوشش علی همت یار، فاطمه گرزین .
مشخصات نشر	: گرگان: انتشارات نوروزی، ۱۳۹۵ .
مشخصات ظاهری	: ۱۶۰ ص.
شابک	: 978-600-449-200-3
وضعیت فهرست نویسی	: فیپا
عنوان دیگر	: راهنمای کاربردی تربیت و بهداشت جنسی کودکان ۱۲ تا ۱۳ سال .
موضوع	: امور جنسی — آموزش به کودکان Sex instruction for children
موضوع	: کودکان — رفتار جنسی Children -- Sexual behavior
شناسه الزوده	: گرزین، فاطمه، ۱۳۶۵ -
رده بندی کلاسه	: HQ۵۷/۴ ج۸۸ ۱۳۹۵
رده بندی دیویی	: ۶۷/۶۵
شماره کتابشناسی ملی	: ۶۶۰۱۳۰۰

حریم خصوصی

تالیف: علی همت یار- فاطمه گرزین

نوبت چاپ: اول-۱۳۹۶

صفحه آرا: بهاره عزت تبار

طراح جلد: سیمین مهتدی

مشخصات ظاهری: ۱۶۰ ص

قطع: رقعی

شمارگان: ۱۰۰۰

شماره شابک: ۳-۲۰۰-۴۴۹-۶۰۰-۹۷۸

چاپ و نشر: نوروزی-۰۱۷۳۲۲۴۲۲۵۸

قیمت: ۱۰۰۰۰ تومان

حق چاپ برای نویسندگان محفوظ می باشد.

فهرست

مقدمه

فصل اول

مفهوم تربیت جنسی ۱۱ / ضرورت تربیت جنسی ۱۲ / نقش خانواده در سلامت جنسی کودک ۱۴ / تربیت جنسی و سبک تربیتی والدین ۱۷

فصل دوم

هویت جنسی ۱ / نظریه روانکاوی ۲۲ / نظریه یادگیری اجتماعی ۲۲ / نظریه شناختی - رشدی ۱۰ / نظریه طرحواره جنسیتی ۲۳ / دستیابی به هویت جنسی ۲۴ / نقش والدین در شکل دهی هویت جنسی ۲۶ / نقش پدران در رشد هویت جنسی دختران ۲۷ / اختلال هویت جنسی (ملال جنسی) ۲۸ / ویژگی های کودکان مبتلا به اختلال هویت جنسی ۱ / عوامل مستعدساز اختلال هویت جنسی در کودکان ۳۰ / سیستم ارتباطی خانواده های دارای فرزند مبتلا به اختلال هویت جنسی ۳۲ / اقداماتی جهت تشخیص و مدیریت از اختلال هویت جنسی کودکان ۳۳

فصل سوم

زمان و چگونگی تربیت جنسی ۳۶ / چگونه صحبت را با جنین کشیم؟ ۳۶ / شیوه کنشی ۳۷ / شیوه واکنشی ۳۸ / شیوه فرصت طلبانه ۳۸ / در چه سنی تربیت جنسی را شروع کنیم؟ ۳۸ / تربیت جنسی به عهده چه کسی است؟ ۳۹ / مراحل رشد جنسی کودکان و نوجوانان ۴۰ / بلوغ ۴۴ / بلوغ زودرس ۴۸ / عادت ماهانه دختران ۴۸

فصل چهارم

کنجکاوی های جنسی کودکان ۵۳ / سوالات کودکان ۵۳ / چرا من در عروسی شما نبودم؟ ۵۴ / سوال درباره آلت تناسلی ۵۵ / آیا بچه درون شکم تو رشد می کند؟ ۵۶ / بچه چگونه به دنیا می آید؟ ۶۱ / فعالیت ۶۷ / فعالیت ۶۸ / فعالیت ۶۹ / فعالیت ۷۰ / فعالیت ۷۱ / فعالیت ۷۲ / فعالیت ۷۳ / چرا پدرها بچه به دنیا نمی آورند؟ ۷۴

فصل پنجم

بازی های جنسی کودکان ۷۵ / دست زدن به آلت تناسلی ۷۵ / دکتر بازی ۷۶ / لخت شدن ۷۸ / خرد راضی ۷۸ / در مواقع خودارضایی کودک چه کنیم؟ ۸۰ / چه عواملی کودکان را به خرد راضی بیشتر وادار می کند؟ ۸۱

فصل ششم

تشریح نقاط خصوصی بدن ۸۵ / فعالیت ۸۸ / آیا کسی می تواند به جاهای خصوصی کودک دست بزند؟ ۹۰ / فعالیت ۹۱ / نامگذاری اندام های جنسی ۹۳ / آموزش مفهوم لمس خوب، لمس بد ۹۳ / لمس مشکوک ۹۷ / فعالیت ۹۸ / آموزش مفهوم راز خوب و راز بد ۹۹ / فعالیت ۱۰۰

فصل هفتم

نقش های جنسیتی آسیب رسان ۱۰۸ / شناخت محرک های جنسی کودکان ۱۱۰ / تقویت هوش هیجانی راهی برای کاهش سوءاستفاده جنسی ۱۱۲ / کودکان می توانند موقعیت های سالم و مشکوک را تشخیص دهند ۱۱۳ / احساسات کودکان را نادیده نگیرید! ۱۱۳ / مهارت «نه گفتن» ۱۱۴ / حلقه محبت و امنیت ۱۱۵ / فعالیت ۱۱۷ / فعالیت ۱۱۹ / فعالیت ۱۲۰ / فعالیت ۱۲۱

فصل هشتم

کودک آزاری جنسی چیست؟ ۱۲۲/ آزار جنسی چه زمان و توسط چه کسانی رخ می دهد؟ ۱۲۴/ پیامدهای کودک آزاری جنسی ۱۲۴/ کودکان در معرض آزار جنسی ۱۲۵/ نشانه های کودکان آزار دیده جنسی ۱۲۶/ شناسایی سرخ های سوءاستفاده جنسی از کودک ۱۲۹/ پس از کشف کودک آزاری

۱۳۳

فصل نهم

قوانین ایمنی فردی کودکان ۱۳۶/ فعالیت ۱۳۸/ فعالیت ۱۳۹/ فعالیت ۱۴۰/ فعالیت ۱۴۱/ فعالیت ۱۴۲/ فعالیت ۱۴۳/ فعالیت ۱۴۴/ قوانین ایمنی فردی کودکان در فضای مجازی ۱۴۷

فصل دهم

ملاحظات خانگی ۱۴۹/ استفاده از پوشش مناسب ۱۴۹/ آموزش مفاهیم محرم و نامحرم ۱۵۰/ اجازه گرفتن قبل از ورود به اتاق والدین ۱۵۰/ اگر کودک شاهد رابطه جنسی والدین بود چه کنیم؟ ۱۵۲/ نظارت بر سبدها ۱۵۴/ حمام کردن کودک ۱۵۴/ خوابیدن کودک ۱۵۵/ پوشش کودک ۱۵۶

منابع..... ۱۵۷

مقدمه

گفت و گو درباره مفاهیم جنسی در همه کشورها و فرهنگ ها یکی از دشوارترین موضوعاتی است که والدین و مربیان با آن سر و کار دارند زیرا از یک طرف، مکر می کنند کودکان چیزی متوجه نمی شوند و از طرف دیگر از پرسش های آن ها متعجب شده و فکر می کنند پاسخگویی به سوالات کودکان، چشم و گوش آن ها را باز می کند!

«تربیت جنسی در دنیا توسط مدارس و به دو شیوه «آموزش جامع» و «آموزش پرهیز» انجام می شوند. اول در کشور ما، یک مساله ناپسند و پرداختن به آن خلاف حیا و عفت عمومی فمداد می شود.

علامه مطهری درباره ضرورت تربیت جنسی می گوید: «مقتضای منطق و تعقل این است که با سنن و خرافات مبتنی بر بدعتی بلاقه جنسی مبارزه کنیم و در عین حال موجبات طغیان و عصیان و ناراحتی غریزه را به نام آزادی و پرورش آزادانه فراهم نکنیم. چنین امری لازم است. اگر نه، نظر عده ای ناپسند آید. سنت مخفی داشتن آن زمینه ساز عوارض و گاهی هم حرص و عطش بیشتر در کشف است. واقع بینی ها را باید پذیرا شد در چنین این که هدف گرایی را از یاد نمی بریم.»

از دیدگاه مذهبی، تربیت جنسی جزئی از تربیت عمومی کودک و به معنی آشنا کردن او با هنجارهای شرعی است، تا پاکدامنی را بیاموزد. قرآن کریم هم مساله پاکدامنی و عفت را از ویژگی های مومنین معرفی نموده و می فرماید: «وَالَّذِينَ هُمْ لِفُرُوجِهِمْ حَافِظُونَ» و تفسیر نمونه «محافظة» را مراقبت مستمر، پیگیر معنا کرده است. بر این اساس هدف از محافظت، عفت و پاکدامنی و وسیله تربیت جنسی است.

سوئد نخستین کشوری است که در سال ۱۹۵۵، به صورت رسمی این آموزش را در مدارس اجباری اعلام کرد. تربیت جنسی در این کشور بخشی از مواد درسی اجباری و ابتدایی تا دبیرستان است. در آلمان و بسیاری از کشورهای جهان، دانش آموزان در حدود ده سالگی و در درس زیست شناسی با مفاهیم مورد نظر آشنا می شوند.

با توجه به کمبود منابع فارسی «فعالیت محرر» در زمینه تربیت جنسی کودکان، تصمیم گرفتیم کتابی متناسب با نیاز و شرایط فرهنگی کشور گردآوری کنیم. لذا در فصل های آغازین، مبانی علمی و ضرورت تربیت جنسی مورد توجه قرار گرفته و سایر فصول نیز در قالب فعالیتهای کودکان و بازی های انفرادی و گروهی تدوین شده است و تلاش کرده ایم ضمن رعایت نظم و پیوند میان فصول، هر فصل حاوی مطالب کاملی باشد.

حریم خصوصی بدون دسترسی به آثار سایر مولفین و مترجمین نمی توانست تدوین و گردآوری شود. با سپاسگزاری از همه آنان، امیدواریم این کتاب بتواند چهارچوب موثری در اختیار علاقمندان قرار دهد تا با شیوه ای کاربردی مساله

تربیت جنسی کودکان را با موفقیت به ثمر برسانند. همچنین امیدواریم مطالب این کتاب برای ساختن زندگی شادمانه تر برای کودکان مفید و موثر باشد.

همچنان که کتاب را می خوانید، خود را در مطالب محصور نبینید. اگر مطالب، فعالیت و کاربرگ ها، شما را به روش های خلاقانه و جذاب تری در انتقاد مفاهیم مورد نظره دایت کرد، به همان شیوه عمل کنید. فقط این لطف را به ما داشته باشید و قبل از اتمام کتاب از هرگونه راهنمایی به کودک و سایرین خودداری کنید.

مطالعه این کتاب به والدین، مربیان پیش دبستان، معلمان، دانشجویان رشته های علوم تربیتی، روانشناسی، مشاوره، روانشناسان، مشاورین، بازی درمانگران و تمام کسانی که به نوعی به تربیت و اصلاح رفتار کودکان مشغول هستند پیشنهاد و توصیه می شود.

در پایان از مدیریت انتشارات نوروز و کیهانکاران ایشان که در چاپ این کتاب تلاش کردند قدردانی می کنیم.

علی همت یار، فاطمه زین، پاییز ۱۳۹۵